

Vergaderjaar 2020–2021

CXLV

Raming der voor de Eerste Kamer in 2022 benodigde uitgaven, evenals aanwijzing en raming van de ontvangsten

A

RAMINGEN

Den Haag, 6 april 2021

Ter voldoening aan artikel 16 van het Reglement van Orde biedt de Huishoudelijke Commissie hierbij de Kamer de raming aan van de in 2022 voor haar benodigde uitgaven, alsmede die van de in dat jaar te verkrijgen ontvangsten en van de meerjarencijfers. De ramingen zijn bestemd om, na door de Kamer te zijn vastgesteld, bij de regering te worden ingezonden ten behoeve van de Rijksbegroting voor het jaar 2022.

De Huishoudelijke Commissie,

J.A. Bruijn,
Voorzitter

A.M.V. Gerkens
J.J. Atsma

R. Nehmelman,
Griffier

1. Inleiding

Taken en taakvervulling Eerste Kamer der Staten-Generaal

De Eerste Kamer vormt samen met de Tweede Kamer de Staten-Generaal. De voorzitter van de Eerste Kamer is tevens voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal.

De kerntaken van de Eerste Kamer liggen in het, als sluitstuk van de wetgevingsketen, als medewetgever toetsen van voorgenomen wetgeving en het controleren van het regeringsbeleid. De Eerste Kamer besteedt bij haar wetgevende activiteit bijzondere aandacht aan de beoordeling van de wetgevingskwaliteit, de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Voorts heeft de Eerste Kamer taken op het terrein van de Europese wetgeving en het Europese beleid. Deze zijn door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in omvang en intensiteit toegenomen.

De algemene doelstellingen van de Eerste Kamer liggen op het terrein van goede wetgeving en controle, hetgeen verder is te operationaliseren naar deugdelijke toetsing van de kwaliteit van nationale en Europese ontwerpwet- en regelgeving, een adequate controle van het Nederlandse regeringsbeleid, transparantie over haar taken (inclusief bevoegdheden) en de uitvoering daarvan, en – ondersteund aan haar taakuitvoering – toereikende voorzieningen in een effectieve en efficiënte organisatie.

De Eerste Kamer vormt de voorlaatste schakel in de keten van het wetgevingsproces. Mede-actoren in het proces zijn, voorafgaand aan de bekrachtiging van een aanvaard wetsvoorstel door het Staatshoofd, respectievelijk de (Rijks)ministerraad, de Raad van State (van het Koninkrijk) en de Tweede Kamer. De controle op het regeringsbeleid voltrekt zich in interactie met de regering. Uit hoofde van het Verdrag van Lissabon is de Eerste Kamer betrokken bij de voorbereiding van Europese wetgevings- en beleidsvoorstellen. De bevoegdheden van de Eerste en Tweede Kamer op Europees terrein zijn dezelfde. De Eerste Kamer voert in dit kader onder andere overleg met de regering over de regeringsinzet bij de voorbereiding van Europese wetgeving.

Voorts participeert de Eerste Kamer in het kader van internationale samenwerking en parlementaire diplomatie in parlementaire assemblees van internationale organisaties en onderhoudt zij contacten met parlementen en regeringen van andere staten.

Rol en verantwoordelijkheid

De Kamers beschikken over het budget- of begrotingsrecht. De begroting van de ontvangsten en de uitgaven van het Rijk wordt bij de wet vastgesteld. De verantwoording van de ontvangsten en de uitgaven van het Rijk wordt aan de Staten-Generaal gedaan overeenkomstig de bepalingen van de wet. Dit is vastgelegd in artikel 105 Grondwet.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer zijn in artikel 4.4, lid 4 van de Comptabiliteitswet 2016 afspraken vastgelegd (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de Minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.

Artikel 4.4, lid 5 Comptabiliteitswet 2016 ziet op de begroting van de Staten-Generaal. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat afwijking door de regering van de opgestelde raming in beginsel niet aan de orde kan zijn, tenzij een evident zwaarwegende reden zich hiertegen verzet.

Als de Minister (onderdelen van de) ramingen wegens evident zwaarwegende redenen niet of niet geheel opneemt, dan licht hij dit gemotiveerd toe in de memorie van toelichting bij het voorstel van wet.

Begrotingsproces en planning

- April 2021: De Huishoudelijke Commissie raamt uitgaven en ontvangsten en formuleert de bijbehorende toelichting op de ontwerpbegroting 2022, conform artikel 16, lid 1 Reglement van Orde Eerste Kamer. Deze biedt zij in april van ieder jaar aan de Kamer aan, waarna de procedure van artikel 16, lid 2 wordt gevolgd;
- April–juni 2021: De commissie BiZa/AZ behandelt deze Raming waarna deze ter vaststelling wordt doorgeleid naar de plenaire vergadering van de Eerste Kamer;
- De Raming wordt, nadat zij door de Kamer is goedgekeurd, vóór 1 juli toegezonden aan de Minister van BZK (vgl. artikel 16, lid 3 Reglement van Orde);
- Juli 2021: De Minister BZK neemt de ramingen over en voegt deze toe in de begrotingsstaat.

Kader 2022–2025

Tabel 1: Budget 2022–2025 (x 1.000)

Art.nr.	Artikelonderdeel	Wet	2022	2023	2024	2025
1.1	Apparaat Eerste Kamer	OW 2021	9.282	9.293	9.293	9.293
1.1	Apparaat EK/Tijdelijke huisvesting	VJN 2019				
1.1	Apparaat EK/ Audio visuele middelen	VJN 2020				
	Subtotaal		9.282	9.293	9.293	9.293
1.2	Vergoeding voorzitter/leden Eerste Kamer	OW 2021	4.034	4.034	4.034	4.034
1.3	Verenigde vergadering	OW 2021	77	77	77	76
	Totaal		13.393	13.404	13.404	13.403
	Ontvangsten	OW 2021	140	140	140	140

Bovenstaand overzicht geeft inzicht in het vastgestelde budget voor de jaren 2022 tot en met 2025.

Begin dit jaar is bij het Ministerie van BZK een voorstel ingediend voor extra financiële middelen (Voorjaarsnota 2021). Eind april wordt bekend in hoeverre de regering dit voorstel overneemt.

Tabel 2: Voorstellen Voorjaarsnota 2021 en verder (X 1.000)

Art.nr.	Omchrijving	2022	2023	2024	2025
1.1.	Apparaat EK/Parlementair onderzoek	150			
1.1.	Apparaat EK/Professionalisering griffie	2.030	2.030	2.030	1.930
	Totaal	2.180	2.030	2.030	1.930

Als deze mutaties worden overgenomen dan neemt het budget in 2022 toe tot 15.573.000 euro (= 13.393.000 tabel 1 + 2.180.000 tabel 2).

2. Activiteiten en benodigd budget 2022

Hieronder wordt het benodigd budget van zowel de reguliere als specifieke activiteiten uitgewerkt per begrotingsartikel. In bijlage 1 is een beschrijving van de reguliere taken en activiteiten opgenomen.

Raming 2022 in cijfers

Tabel 3: Raming van uitgaven en ontvangsten 2022 in euro's

(RAMING VAN DE) UITGAVEN				
artikel (onderdeel)	omschrijving	realisatie 2020	raming 2021	raming 2022
9901/01	Wetgeving en controle Eerste Kamer totaal	16.846.993	21.491.500	15.573.000
	APPARAAT	12.879.169	17.527.500	11.462.000
	Personeel Eerste Kamer	5.777.882	6.078.917	6.416.000
	Ambtelijk personeel	4.537.387	5.045.934	5.330.000
	Reservering eindheffing WKR	646.890	704.298	700.000
	Overige personeelsuitgaven	518.047	236.885	340.000
	Postactieven – Wachtgelden	75.558	91.800	46.000
	Materieel	7.101.287	11.448.583	5.046.000
	Uitzending leden en ambtenaren buitenland	14.417	85.000	85.000
	Vergoedingen	72.505	100.500	100.000
	Diensten van derden/uitbesteding	1.606.310	2.138.433	2.200.000
	Demarcatielijst eigen kosten EK ¹	459.580	3.825.158	0
	Fractieondersteuning Leden ²	436.470	683.000	600.000
	Overige diensten ³	93.783	157.500	95.000
	Algemene benodigdheden/bureaunkosten	55.436	52.000	52.000
	Specifieke gebruiksgoederen	548	12.000	10.000
	Specifieke verbruiksgoederen	139.845	141.000	140.000
	Representatiekosten	26.233	80.600	80.000
	Belastingen/heffingen/retributies	76.825	76.100	76.000
	Catering Eerste Kamer	366.259	398.000	400.000
	Publiciteitskosten	190.484	254.000	254.000
	Exploitatie vervoermiddelen	13.916	17.000	17.000
	Parlementaire documenten ⁴	87.426	160.000	140.000
	Automatiseringskosten	250.226	236.000	250.000
	Aanschaf/vervanging overige investeringsgoederen ⁵	3.211.024	3.022.294	537.000
	Gebruik grafelijke zalen	0	10.000	10.000
9901/02	VERGOEDINGEN VOORZITTER EN LEDEN EERSTE KAMER	3.750.432	3.846.000	4.034.000
	Pensioen / wachtgeld Oud – Voorzitters	47.173	40.136	42.000
	Vergoeding voor de werkzaamheden	2.305.323	2.349.928	2.592.000
	Vergoeding voor secundaire voorzieningen	259.076	246.957	260.000
	Kostenvergoedingen	1.138.859	1.208.979	1.140.000
9901/03	VERENIGDE VERGADERING	217.392	118.000	77.000
	Organisatie van de Verenigde Vergadering	217.392	118.000	77.000
(RAMING VAN DE) ONTVANGSTEN				
artikel	omschrijving	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022
9901	Wetgeving en controle Eerste Kamer – totaal	126.558	261.500	25.000
9901/04	ONTVANGSTEN	126.558	261.500	25.000
	Diverse ontvangsten	126.558	236.500	0
	Vergoeding verleende diensten	0	25.000	25.000

¹ Onder de post demarcatielijst was t/m 2021 het project tijdelijke verhuizing begroot.

Dit wordt in 2021 afgerond. Vanaf 2022 is hiervoor geen budget meer beschikbaar.

² Voor de regeling ondersteuning fracties is 683.000 euro beschikbaar. Jaarlijks blijft er budget over, dit wordt na afrekening door fracties teruggestort. Vanaf 2022 is het voorstel om deze verrekening niet meer via de ontvangstenrekening te laten lopen maar te corrigeren op de uitgaven.

³ Het budget voor «overige diensten» is bijgesteld en aangepast aan de uitputting in 2020.

⁴ In 2020 is er veel minder budget besteed aan parlementaire documenten. Het budget voor 2022 is hierop aangepast.

⁵ Op de post «aanschaf overige investeringsgoederen» is in 2020 en 2021 een budget gereserveerd voor Audiovisuele middelen in de tijdelijke huisvesting. Hiervoor is tevens tijdelijk extra budget toegevoegd aan de begroting. In 2022 is deze investering afgerond en neemt het budget hierdoor weer af.

TOELICHTING APPARAAT (Artikelonderdeel 01)

Professionalisering griffie

In 2020 is er intern onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de bedrijfsvoering en is een griffiebreed organisatie-ontwikkeltraject ingezet. Dit is uitgewerkt in een nieuw Organisatie & Formatie (O&F) rapport in de zomer van 2020. In het O&F rapport is de gewenste formatie toegelicht.

Vanaf 2021 (Voorjaarsnota) is voorgesteld om het budget structureel uit te breiden om de gewenste uitbreiding van de bezetting te kunnen bekostigen, zijnde 10,4 extra fte (1,43 mln.).

Daarnaast is voor de jaren 2022–2024 extra budget nodig voor de instroom-, doorstroom- en uitstroom van personeel (0,1 mln.). De komende jaren is voorzien dat veel nieuwe medewerkers instromen doordat werknemers met pensioen gaan. Om dit planmatig en goed uit te kunnen voeren aan de hand van diverse werving- en selectietrajecten, door het inwerken van nieuw personeel en overige voorziene taken is er voor de komende vier jaren extra budget nodig van 0,1 mln. per jaar.

Opleidingen

De organisatie is in verandering. Hier hoort een passend opleidingsbudget bij, zodat nieuw personeel maar ook het zittende personeel geschoold kan zijn en blijven voor een optimale ondersteuning van de Eerste Kamer. Hiervoor is structureel € 0,1 mln. aanvullend budget nodig.

Parlementair onderzoek: 0,15 mln.

De Eerste Kamer is een Parlementair onderzoek gestart. Hiervoor is, bij Voorjaarsnota 2021, voorgesteld om voor 2022 0,15 mln. extra middelen toe te voegen. Voor 2021 is een budget van 0,6 mln. voorgesteld.

Personeel & Organisatie

In onderstaande tabel staat de bekostiging van de formatie van de Griffie. De kosten zijn gebaseerd op het overheidstarieven 2021. In 2022 wordt dit bedrag bijgesteld conform de overheidstarieven 2022. De dekking hiervoor wordt gevonden in de loon- en prijsbijstellingen van dat jaar. Naast de bekostiging van de bezetting, wordt dit budget o.a. ook ingezet voor het al dan niet tijdelijk vervangen van personeel bij het ontstaan van vacatures, representatiekosten e.d.

Tabel 4: Bekostiging vastgestelde formatie (Raming 2022)

Onderdeel	Fte	Kosten
Griffie	1,4	240.000
Directie Inhoud	24,83	2.294.250
Directie Organisatie	38,5	2.794.500
Totaal	64,73	5.328.750

Het benodigde budget wordt in de raming afgerond op 5.330.000 euro. De berekening van het benodigd budget is gebaseerd op de tarieven 2021.

Eindheffing Werkkostenregeling (WKR)

Onder de WKR mag een deel van het fiscale loon worden besteed aan onbelaste vergoedingen, verstrekkingen en terbeschikkingstellingen voor werknemers/Kamerleden. Als de vrije ruimte wordt overschreden (grens 2021 is 1,18% fiscale loon), moet over het resterende deel 80% worden betaald. De jaarlijkse kosten bedragen ongeveer 700.000 euro.

Wachtgeldverplichtingen

Er is nog één wachtgeldverplichting voor een oud-medewerker. Dat is één wachtgeldverplichting minder dan in 2021. Deze wachtgeldverplichting loopt tot september 2023. De kosten voor 2022 zijn ongeveer 46.000 euro.

ICT en audiovisuele middelen

De tijdelijke huisvesting is in 2022 een feit en de kosten voor ICT en audiovisuele middelen zijn na alle investeringen genormaliseerd tot een nieuw normaal.

Integrale beveiliging

Onder Integrale beveiliging vallen zowel de activiteiten van de Beveiligingsambtenaar (BVA), het voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Informatiebeveiliging.

De kosten voor de BVA in de tijdelijke huisvesting nemen toe omdat er meer inzet nodig is voor de beveiliging. Hoeveel extra budget nodig is wordt berekend en meegenomen in de uitwerking van al het extra benodigd budget voor de tijdelijke huisvesting, later in 2021.

De Eerste Kamer heeft de intentie om te voldoen aan de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Hiervoor heeft de eigen organisatie beperkte capaciteit beschikbaar. Daarnaast wordt een plan uitgewerkt voor het digitaal veiliger maken van de organisatie. Hiervoor wordt een jaarplan opgesteld. (400.000 euro per jaar).

Financiën en control

De kosten voor het voeren van de financiële administratie nemen vanaf 2021 toe. Dit komt door een professionaliseringsslag. Er wordt sinds kort gebruik gemaakt van een financiële informatietool, het digitale financiële systeem heeft een upgrade gehad en meerdere personen hebben licenties en daarmee toegang tot deze systemen.

Facilitaire dienst

De tijdelijke huisvesting is groter dan de locatie op het Binnenhof. Hierdoor stijgen de kosten op allerlei facilitair gebied, zoals het beheer en onderhoud van het pand, de buitenruimtes, de schoonmaak en de catering. Daarnaast vraagt ook de huidige en nieuwe kunst die in bruikleen is bij de Eerste Kamer om goed beheer. Vanaf 2022 wordt op al deze terreinen ingezet op een verdere professionalisering van diverse facilitaire onderdelen.

Communicatie en Protocol

De kosten op het budget van Communicatie en Protocol zoals hier is opgenomen hebben voornamelijk te maken met de kosten voor het ontwikkelen en onderhouden van de website en het intranet.

TOELICHTING VERGOEDINGEN VOORZITTER EN LEDEN EERSTE KAMER (Artikelonderdeel 02)

Het benodigd budget voor de APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) is naar verwachting voor 2022 gelijk aan 2021 (42.000 euro).

Voor ondersteuning van de fracties is een budget gereserveerd van 683.000 euro. De werkelijke kosten liggen over het algemeen lager, omdat na afrekening ook budget over het voorgaande jaar wordt teruggestort. Met het oog op een reële raming is daarom een bedrag opgenomen van 600.000 euro voor 2022.

De kosten voor inzet van Voorzitter en Kamerleden is geraamd op het prijsniveau van 2021.

TOELICHTING VERENIGDE VERGADERING (Artikelonderdeel 03)

Organisatie van de Verenigde Vergadering

Voor 2022 is er binnen de begroting een ruimte gereserveerd van 77.000 euro voor de uitvoering van Prinsjesdag. Het beeld is dat gedurende de periode dat de Eerste Kamer geen gebruik kan maken van het Binnenhof, de kosten hoger zullen zijn. Dit wordt in kaart gebracht en meegenomen in de uitwerking van het extra benodigd budget gedurende de tijdelijke huisvesting.

Voor 2022 staan geen andere Verenigde Vergaderingen gepland.

TOELICHTING ONTVANGSTEN OP DE BEGROTING (Artikelonderdeel 04)

De verwachte ontvangsten op de begroting zijn beperkt en daarmee verwaarloosbaar. Het voorstel is om de raming in de begroting structureel op dit punt naar beneden bij te stellen.

3. Uitwerken benodigd budget voor Voorjaarsnota 2022

Er spelen diverse onderwerpen waarvoor nu nog geen budget wordt gereserveerd, omdat onvoldoende helder is hoeveel budget hiervoor nodig is. Evenwel worden de thema's die worden voorzien hierbij alvast geduid.

Verbetering informatievoorziening

De rijksoverheid is gestart met de verbetering van de informatievoorziening. Deze Rijksbrede operatie heeft een looptijd van 2021–2026 en is ingezet n.a.v. het rapport «Ongekend Onrecht», het rapport van de Raad van State over ministeriële verantwoordelijkheid en de monitoring van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed. Strekking van de rijksbrede operatie is de opgave dat er geen informatie mag kwijtraken en er geen twijfel mag bestaan over de juistheid en echtheid van informatie. Het RDDI (Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding) wil ook de Hoge Colleges bij dit complexe vraagstuk bijstaan. Voor 2021 heeft BZK hiertoe budget vrijgemaakt waar ook de Eerste Kamer een beroep op kan doen.

Daarnaast wordt rekening gehouden met het feit dat de voortgaande digitalisering van de samenleving en de invloed daarvan op het wetgevingsproces de Eerste Kamer aanleiding zal geven om aanvullende voorzieningen te treffen in de ondersteuning van de Kamer.

Mogelijke invoering Wet open overheid (Woo)

Bovenstaand project m.b.t. de verbetering van de informatievoorziening zou er deels ook aan kunnen bijdragen dat de huidige digitale informatiesystemen zodanig kunnen worden ingericht dat voldaan kan worden aan de eisen van de Woo. Daarnaast is er capaciteit nodig om dit werk structureel uit te voeren. Later dit jaar worden deze budgettaire gevolgen uitgewerkt. Als er extra budget nodig is dan wordt dit opgevoerd in de Voorjaarsnota 2022.

Tijdelijke huisvesting

In de tijdelijke huisvesting nemen de beveiligingskosten en de kosten voor de facilitaire diensten toe. Hoeveel de kosten toenemen wordt momenteel in kaart gebracht. Een eerste indicatie is dat hier 1,5 mln. per jaar voor nodig is.

Organisatie en taken**Ambtelijke organisatie**

De griffie is de ambtelijke organisatie die, onder leiding van de Griffier, de Eerste Kamer bij de uitvoering van haar (grond)wettelijke taken ondersteunt.

Griffier

De Griffier is de eerste ambtelijke adviseur van de Kamer en adviseert ten aanzien van staatsrechtelijke, organisatorische, diplomatieke en protocolaire aangelegenheden in den brede. De Griffier staat aan het hoofd van de ambtelijke organisatie.

Directie inhoud

De directie Inhoud levert de inhoudelijke ondersteuning aan de vaste en bijzondere Kamercommissies en aan de Voorzitter en de leden van de Eerste Kamer. De afdeling bereidt de plenaire vergadering, commissievergaderingen en een aantal andere gremia voor, zorgt voor verslaglegging en voor uitvoering van genomen besluiten. Ook ondersteunt zij de voorbereiding van de behandeling van wetsvoorstellen en de correspondentie met de regering.

Directie Organisatie

Alle taken op het gebied van de bedrijfsvoering, communicatie en protocol van de Eerste Kamer zijn in deze afdeling geconcentreerd. Dit betreft de taakvelden van het secretariaat van de Voorzitter en Griffier en de raadadviseur van de Griffier, alle (buitenlandse) protocolaire aangelegenheden en communicatie, veiligheid en huisvesting, de financieel-economische aangelegenheden inclusief inkoop, personeel en organisatie, informatievoorziening en ICT, postregistratie en archivering, de receptietaken, de huishoudelijke dienst, facilitaire zaken, de bodedienst, de chauffeurstaak en adviserende en ondersteunende werkzaamheden bedrijfsvoeringsbreed. Ook de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) ligt bij deze afdeling. Tot slot zijn in deze eenheid de rollen van Chief Information Officer (CIO), privacy officer en Chief Information Security Officer (CISO) belegd. In het projectbureau Veiligheid en Huisvesting dat deel uitmaakt van de directie Organisatie zijn alle taken met betrekking tot de fysieke veiligheid en de huisvesting van de Kamer en griffie belegd. De projectleider van het projectbureau Veiligheid en Huisvesting is tevens de Beveiligingsambtenaar (BVA) en project-lid van het MT.

Internationale activiteiten*Interparlementaire Assemblees*

De Eerste Kamer neemt deel aan de delegaties van de Staten-Generaal naar de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, de Parlementaire Assemblee van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), de Euro-Mediterrane Parlementaire Assemblee, de Parlementaire Assemblee van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de Beneluxraad. Kamerleden nemen voorts deel aan conferenties van de Inter-Parlementaire Unie (IPU).

De procedures in het kader van de Europese werkwijze brengen mee dat er over belangrijke dossiers interparlementaire afstemming kan zijn.

Interparlementaire conferenties

Leden van de Eerste Kamer nemen deel aan de interparlementaire conferenties die in het kader van de parlementaire dimensie van het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie door lidstaten worden georganiseerd. Belangrijk zijn de vergaderingen van de Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden (COSAC) die halfjaarlijks plaatsvinden, als ook de voorzittersconferenties van de COSAC.

Verder vindt halfjaarlijks plaats de Interparlementaire Conferentie die toezicht houdt op het Gemeenschappelijke Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) van de Europese Unie en op het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB). Eveneens halfjaarlijks is er een conferentie in het kader van het Verdrag inzake Stabiliteit, Coördinatie en Bestuur in de Economische en Monetaire Unie. Het Verdrag vraagt, op de voet van artikel 13, interparlementaire uitwisseling van informatie en gedachtewisseling over het begrotingsbeleid van de lidstaten. Sinds 2017 kent de Europese Unie voorts een Gemeenschappelijke Parlementaire Controle Groep Europol, waarin alle parlementen van de EU-lidstaten leden benoemen.

Eén keer per jaar komen de Voorzitters van de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie bijeen voor de «Speakers Conference». Op de agenda staan actuele Europese onderwerpen die in alle nationale parlementen aan de orde zijn, als ook werkwijzen en «best practices» inzake Europese aangelegenheden.

Griffie IB Interparlementaire betrekkingen

De Griffie Interparlementaire Betrekkingen (Griffie IB) werkt voor zowel de Eerste als Tweede Kamer en ondersteunt gemengde delegaties – samengesteld uit Leden van beide Kamers – naar parlementaire assemblees. In 2019 is overeengekomen dat de apparaatskosten ten behoeve van de Griffie IB verdeeld worden tussen de Eerste Kamer en de Tweede Kamer. De Eerste Kamer betaalt 1/3 deel van deze kosten vanaf 2020.

Ontvangsten van hoge buitenlandse functionarissen en parlementaire delegaties

Ook ontvangt de Eerste Kamer met enige regelmaat staatshoofden en buitenlandse parlementaire delegaties, en leggen de Voorzitter en delegaties van Kamerleden inhoudelijke werkbezoeken af aan buitenlandse parlementen.

Activiteiten gericht op (wederzijdse dan wel unilaterale) technische bijstand.

De Griffier en de griffie nemen ook deel aan interparlementaire ambtelijke netwerken die van belang zijn voor de organisatie van het parlementaire werk, als ook om goede ondersteuning te bieden aan internationale activiteiten van Voorzitter en Leden. In het bijzonder kunnen worden genoemd de Association of Secretaries General of Parliaments (ASGP; website: www.asgp.co) en het European Center for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD, website: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/pub/about.do>).

Tegemoetkomen aan verzoeken om informatieoverdracht over de organisatie van het parlementaire werk en de parlementaire gang van zaken rond wetgeving en beleid (ook Europees) draagt bij aan een positief beeld over de Eerste Kamer in internationaal verband.

Koninkrijk der Nederlanden

De Eerste Kamer werkt ook samen met de Staten van de Caribische landen in het Koninkrijk: Aruba, Curacao en Sint Maarten. De Kamer vertegenwoordigt bovendien de inwoners van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Interparlementaire contacten binnen het Koninkrijk vinden ten minste tweemaal per jaar plaats in het kader van Interparlementair Koninkrijksoverleg.

Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal

De Voorzitter van de Eerste Kamer heeft de leiding van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal. De wetgevende taak van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal is beperkt van omvang. Plenaire vergaderingen van de Verenigde Vergadering hebben doorgaans een sterk ceremonieel karakter.

Voor 2022 staat op de rol de vergadering die op grond van artikel 65 van de Grondwet jaarlijks op de derde dinsdag van september wordt gehouden. De uit de organisatie van deze Verenigde Vergadering voortvloeiende kosten maken deel uit van de begroting van de Eerste Kamer. Samen met de Tweede Kamer beheert de Eerste Kamer de website www.staten-generaal.nl.

Overige activiteiten

Educatieve programma's

Bijzondere aandacht hebben de educatieve programma's voor scholieren, zoals het project De Derde Kamer, waarin de Eerste Kamer een actief aandeel heeft. De Eerste Kamer faciliteert de werkzaamheden van ProDemos, Huis voor democratie en rechtsstaat. Veelvuldig brengen groepen bezoekers, scholieren en studenten via ProDemos een bezoek aan de Eerste Kamer.

Ook neemt de Eerste Kamer deel aan Open Monumentendag.

Provinciebezoeken

Om de bijzondere band tussen de provinciale staten en de Eerste Kamer, zoals die tot uitdrukking komt in de Kieswet, te onderstrepen, organiseert de Eerste Kamer in iedere zittingsperiode ontvangsten van Provinciale en gedeputeerde staten van de Provincies in het gebouw van de Eerste Kamer. De provinciebezoeken worden in deze zittingsperiode van de Eerste Kamer geclusterd naar de regio's voortgezet.